

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

V. Refellitur idem error rationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

tantum & ipse à nobis distat. Et quomodo erit medietas, Sibi eadem distantia est? Ideo Apostolus non ait, Christus Iesus, sed homo Christus Iesus. Per hoc ergo Mediator, per quod homo, Inferior Patre, per quod nobis propinquior; superior nobis, per quod Patri propinquior. Quod apertius ita dicitur, inferior Patre, quia in forma serui; superior nobis, quia sine labe peccati. Item in Psalm. 29. Inter Trinitatem, & hominum infirmitatem, & iniquitatem factus est Mediator homo, non iniquus, sed tamen infirmus.

Denique (vt ex omnibus decē tomis Augustini testimonia habeamus) tract. 82. in Ioan. Mediator, inquit, Dei & hominum, non in quantum Deus, sed in quantum homo est Iesus Christus. Et serm. II. de verbis Apostoli: *Vnus Deus, vnus & Mediator Dei & hominum.* Non ait, inquit, Christus Iesus, ne tu putares secundum Verbum dictum, sed addidit, homo, Mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus. EULGENTIVS libro de incarnat. & gratia Christi, cap. 13. Hic in humana natura Mediator Dei & hominum factus est.

CAPVT V.

Refellitur idem error rationibus.

CCEDANT vltimò efficacissimæ rationes, PRIMA RATIO ex definitione, & conditionibus Mediatoris. Mediator debet esse medius, id est, distans ab vtraque parte dissidente aliquo modo. Nam si omnino sit idem cum vna parte, nō potest cogitari, immò nec fingi, quo pacto sit Mediator. Porro hæc definitio conuenit Christo, vt homo iustus est, nō autem, vt Deus est. Nam vt homo, distat à Deo; vt iustus, conuenit cum Deo. & contrà, vt homo, conuenit cum ceteris hominibus; vt iustus, distat ab omnibus hominibus. Omnes enim nascuntur natura filij iræ. at Christus, vt Deus, non distat à Deo vllò modo, id est, nec natura, nec iusticia, nec vllò alio modo, igitur non vt Deus, sed vt homo iustus, Mediator est inter Deum & homines peccatores. Et hoc est quod ait Augustinus, inter Trinitatem & hominum infirmitatem & iniquitatem, Mediator est homo, non iniquus, sed infirmus. in Psalm. 29.

SECVN-

SECUNDA RATIO, si Christus est Mediator secundum utramque naturam, vel secundum utramque coniunctim sumptas, vel secundum utramque seorsim acceptas: non secundum utramque simul; Christus enim secundum utramque naturam simul sumptam, distat quidem à ceteris hominibus, & etiam à Deo Patre & Spiritu sancto, at non distat à Deo Filio, nec persona, nec natura, & tamen etiam ab illo distare debet, cum & ipse sit pars offensa, ad cuius placationem Mediatore opus sit.

Nec valet responsio Iosifæ, qui dicit, Christum, ut Deum, esse Mediatorem sui ipsius. Nam est quidem Christus, ut homo, Mediator sui ipsius, ut Deus est. At ipsum vnum & eundem, ut Deus est, Mediatorem esse sui ipsius, ut Deus est, inuoluit apertissimam contradictionem. sequitur enim inde, Christum à seipso distare, & non distare, eadem ratione & modo consideratum. Non igitur Christus secundum utramque naturam simul sumptam esse potest Mediator. Quod autem non sit Christus Mediator secundum utramque naturam seorsim, patet, quia non secundum diuinam seorsim acceptam, cum illa sit pars offensa, & secundum illam nihil distet Christus à Deo. restat ergo, ut solum secundum humanam sit Mediator.

TERTIA RATIO, si Christus esset aliquo modo Mediator secundum naturam diuinam, omnes tres personæ essent Mediatores. nam cum natura diuina sit communis tribus, quidquid secundum illam conuenit vni personæ, id conuenit omnibus tribus. Vnde est illa maxima sanctorum Patrum; *Opera Trinitatis esse indiuisa*. Porro absurdum esse, ut omnes tres personæ dicantur esse Mediatores, non videtur egere probatione. Nam si tota Trinitas sit Mediator, cuius, quæso, erit Mediator? num est aliquis Deus supra Trinitatem, apud quem ipsa Trinitas Mediatoris fungatur officio?

Respondet Iosias, opera Trinitatis sic esse indiuisa, ut tamen alia aliis sæpe tribuantur, tanquam propria. Et ponit exempla duo. VNUM, in internis actibus; nam solus Pater gignit, solus Filius gignitur, licet opera Trinitatis sint indiuisa. ALTERVM, in externis; nam in Baptismo Christi, Matthæi 3. Pater solus dixit: *Hic est Filius meus dilectus*. Et
solus

solus Spiritus in forma columbæ apparuit; Et simile legitur Matth. 17. de voce & nube in transfiguratione. & confirmat testimoniis Augustini serm. 11. de verbis Domini; & Leonis sermone de transfiguratione, & sermone 2. & 3. de Pentecoste.

At hæc nimis frigida sunt. Nam generare & generari in diuinis non sunt actiones essentielles, quæ sunt communes tribus personis, sed dicuntur actus notionales, qui nihil proprii in personis ponunt, præter relationem. Nam generare est intelligere diuinum cum relatione producentis notitiam. Et quidem ipsum intelligere commune est tribus, sola relatio est propria gignentis; at actiones Mediatoris sunt actiones ad extra, & ideo si conueniunt Christo, vt Deus est, conuenient omnibus aliis personis, quæ sunt idem Deus cum Christo.

Nec etiam secundum exemplum valet. Nam in Baptismo Christi illa vox, quæ audita est, à tota Trinitate formata est, sed ad solum Patrem significandum. Quemadmodum & columba à tota Trinitate formata est, sed ad solum Spiritum sanctum repræsentandum. Itaque actio vera & realis, qua res illæ factæ sunt, communis erat; sola autem repræsentatio, propria vnius. Et hoc docent allegati Patres, & clarius idem AUGUSTINVS lib. 2. de Trinit. cap. 10. *Patris, inquit, persona ostenditur, & in ea voce, & ibi super baptizatum columba descendit, non quia fieri potuit vox sine opere Filij & Spiritus sancti. Trinitas quippe inseparabiliter operatur, sed quia ea vox facta est, quæ solius personam Patris ostēderet.* Cùm ergo non disputemus, quid significant opera Mediatoris, sed à quo fiant, concedere debet Iosias, actiones Mediatoris communes esse toti Trinitati. Itaque licebit dicere, Pater interpellat pro nobis, fudit sanguinem pro nobis, & alia id genus, quæ ad hæresim Patripassianorum manifestè pertinent.

QUARTA RATIO, officium Mediatoris proprium est sacrificare, & sacrificando satisfacere, vt constat ex cap. 7. 8. & 9. ad Hebræos, & ex confessione aduersariorum. At sacrificare non potest Christo conuenire secundum Diuinitatem, sed solum secundum humanitatem; siquidem facere Diuinitatem Filij, sacerdotē, est apertissimus Arianismus. nam omnis sacer-

facerdos est minor eo, cuius est sacerdos; officium enim eius est ministrare. Quare AMBROSIVS lib. 3. de fide, capite 5. Idem, inquit, sacerdos, idem & hostia, & sacerdotium tamen & sacrificium humana conditionis officium est. Et infra: Nemo igitur ubi ordinem cernit humana conditionis, ibi ius Divinitatis adscribat.

HIERONYMVS in Psal. 109. in illud: Iuravit Dominus, &c. Tu es sacerdos in aeternum: Non illi, inquit, iuravit, qui ante luciferum genitus est, sed illi, qui post luciferum natus ex Virgine est. FVLGENTIUS de fide ad Petrum, cap. 2. Solus, inquit, sacerdos, sacrificium, & templum, & hac omnia Deus secundum formam serui. AVGVSTINVS libro 1. de conf. Euangelist. cap. 3. Secundum hominem, inquit, Christus Rex, & Pontifex effectus est. Deniq; in sermone Arianorum propositione 33. apud Augustinum tom. 6. habetur, quod Filius sit minister & sacerdos Patris sui: non ergo Christus, ut Deus, sacrificauit, nisi ex sententia Arianorum.

Idem dici potest de aliis officiis Mediatoris Christi, ut quod *interpellat pro nobis*, Rom. 8. quod *aduocatus noster est*, 1. Ioan. 2. quod *dedit semetipsum redemptionem pro nobis*, 1. Timoth. 2. Hac enim omnia arguunt naturam inferiorē, non igitur potest Christus, ut Deus, esse Mediator, nisi, ut Deus, sit minor Patre, & Patri seruiat, ut minister.

QVINTA RATIO est, si operatio propria Mediatoris conuenit Christo ratione vtriusque naturæ, sequitur confusio operationum, & consequenter naturarū in Christo, quæ est hæresis Monothelitarum & Eutychianorum damnata in VI. Synodo, act. 17. Nam cum in VI. Synodo reiicitur vna operatio in Christo, non reiicitur vna operatio respectu Dei tanquam principalis agētis, & hominis ut instrumenti. nam certum est in Christo multa eiusmodi opera inueniri. Talia enim erant omnia miracula, quæ fiebant à Deo Verbo per carnem, ut instrumentum. Sed reiicitur vna operatio, respectu Dei & hominis, tanquam propriæ & principalis causæ. Illa autem dicitur causæ propria & principalis, quæ agit ex virtute sua, quam habet ex propria sua forma & essentia.

Ac, ut exemplis rem illustremus, quando Christus curabat febres imponendo ægrotis manus, impositio manuum erat

Dd

opera-

operatio propria & principalis humanitatis, quia ex propria sua forma id habebat, ac expulsio febris erat propria & principalis operatio Deitatis, quia non habebat hoc ex sua forma manus Christi, sed tantum ut applicabatur à Deo ad illud opus: Dicere autem, imponere manus, fuisse propria operationem Deitatis, vel expellere febrim fuisse propria humanitatis, & proinde vnam tantum fuisse operationem, imponere manus, & pellere febrim, est confundere operationes & naturas, & hæc est hæresis in eo Concilio damnata.

Iam ergo sacrificare, quod est officium Mediatoris, proprium est Christi, ut homo est. Nam conuenit ei secunda humanam formam, ut patet, quia conuenit etiam puris hominibus, ergo si hoc idem conuenit Christo, ut Deus est, eadem erit operatio vtriusque naturæ, ut causæ propriæ & principalis, nisi velint Deitatem esse instrumentum humanitatis, quo nihil absurdius cogitari potest. Quare introducitur hac sententia hæresis Eutycharum & Monothelitarum, iam dudum magno labore damnata, ac ferè extincta.

Respondet IOSTIAS, non esse omnino eandem actionem Deitatis & humanitatis, sacrificare, licet sit vnū opus. Nam substantia operis est propria humanitatis, sed efficacia & dignitas illius operis est propria Deitatis.

CONTRA. Si ita esset, non posset Deitas appellari Sacerdos & Pontifex, ut tamē Sarnicius appellauit, nec posset denominari sacrificans; sicut non dicitur Deus dormire vel ambulare, eò quod det nobis efficaciam ad dormiendum, aut ad ambulandum. Præterea efficacia & dignitas sacrificij Christi non est aliqua actio physica, aut aliquis influxus aut efficacia realis Deitatis in illud opus. Tunc enim illa efficacia, & proinde sacrificium non magis esset Filij, quàm Patris & Spiritus sancti, cum omnis operatio sit communis, quæ per essentiam diuinam illis conuenit.

Vnde igitur, inquires, habet sacrificium Christi infinitam efficaciam & dignitatem? Habet ex eo, quod est sacrificium personæ diuinæ, licet in natura humana peractum. Quæ admodum etiam idem opus factum à Rege, & à priuato homine, differunt valde, quoad pretium, ratione dignitatis operantium, & tamen regia Maiestas nihil physici & realis infundit in illud opus, Non ergo potest vlla ratione concedi sacrificare

etificare esse actionem vtriusque naturæ, nisi quis velit in hæresim Monothelitarum, iam dudum damnatam & explosam, incidere.

CAPVT VI.

Soluuntur argumenta aduersariorum de prompta ex Scripturis.

SED obiiciunt PRIMO, verba illa Domini Ioã. 8. *Ego pono animam meam.* Hoc, inquit Calvinus in epist. ad Polonos, Mediator dicit, nec tamen dicit vt homo, sed vt Deus. Nemo enim habet arbitrium vitæ & mortis, nisi Deus.

RESPONDEO, ponere animam, non esse Dei, sed hominis, quamuis potestas ponendi illam & recipiendi ad libitum, sit à Deo data ipsi homini. Nam ponere animam, quid aliud est, quàm mori? & resumere animam, quid est, nisi resurgere? Mori autem & resurgere certè hominis est, nõ Dei. Et sic exponunt hæc verba sancti Patres.

AVGVSTINVS tract. 47. accepit animam pro ipsa substantia animæ; & quærit, cuius sit ponere animam, an Verbi, an carnis, an ipsius animæ? Et responder, non esse Verbi, quia Verbum nunquã dimisit animam; nec esse animæ, quia anima à seipsa separari nequit: sed esse carnis, quæ animam aliquando deseruit, aliquando recepit: *Caro, inquit, ponit animam suam, & caro iterum sumit eam, non tamen sua potestate caro, sed potestate inhabitantis carnem.* Et lib. 3. contra Maximinum, cap. 14. *Quid, inquit, quod etiam illud cõmemorandum putasti, quod manifestissimè, & homo, loquitur, potestatem habeo ponendi animam meam, &c.* CHRYSOSTOMVS etiam aliquoties repetit in hunc locum, hæc dici à Christo secundum humanitatem. Viderit ergo Calvinus quos auctores sequatur, dum ponere animam suam, & iterum sumere eam, Diuinitati attribuit.

Sed rursus proferunt illud 2. Cor. 5. *Omnia autem ex Deo, qui nos reconciliauit sibi per Christum.* Et infra: *Deus erat in Christo, mundum recõcilians sibi.* Et infra: *Pro Christo ergo legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos,*

Dd 2

obse-